

10/2009. számú Vezetői körlevél

a gépjármű finanszírozást nyújtó pénzügyi intézmények számára

Előzmények

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a gépjármű finanszírozás kockázatainak csökkentése érdekében legutóbb [„A felügyeleti felülvizsgálati folyamat keretében kiemelten kezelt kockázatos portfóliók és a hozzájuk kapcsolódó többlet-tőke előírások alkalmazásáról a gépjármű finanszírozásban”](#) című tájékoztatásában fejtette ki álláspontját és fogalmazta meg a jó üzleti gyakorlatról alkotott véleményét.

A kapott visszajelzések alapján a tájékoztatás hatására a piaci szegmensben vállalt kockázatok csökkentek, azonban a Felügyelet ezt követően lefolytatott vizsgálatainak során szerzett tapasztalatok megmutatták, hogy bizonyos érintettek számára az ügyfél és a pénzügyi intézmény kétoldalú szerződéses kapcsolatainak túlmutató kockázatok csökkentésének elmaradása jelentős hátrányok forrása lehet. Gépjármű-finanszírozás esetén ugyanis a pénzügyi szolgáltatás igénybevétele a gépjármű feletti tulajdon, vagy használati jog megszerzése érdekében történik, ezért a maradéktalan teljesítéshez nemcsak a pénzügyi intézmények, hanem a pénzügyi ágazaton kívüli szolgáltatók (kereskedők, gyártók, importőrök) együttműködése is szükséges. A kockázatok további felhalmozódásának elkerülése, az érintettek további figyelemfelhívása érdekében a Felügyelet az ügyfél, a finanszírozó és ügynöke kapcsolatrendszerére a tárgykörben megfogalmazott szakmai ajánlásait jelen vezetői körlevéllel egészíti ki.

A Felügyelet az eddigi gyakorlatával összhangban a versenysemlegességet és az egyenlő elbírálás elvét alkalmazva az alábbiakat egyben a közjó részének is tekinti, éppen ezért az elvárásokat egységesen alkalmazza minden érintett piaci szereplővel szemben. Ez azt is jelenti, hogy a hazai összevont alapú felügyelet alá nem tartozó fióktelepek és pénzügyi vállalkozások, külföldi csoporthoz tartozó pénzügyi vállalkozások esetében is elvárás az alábbi feltételeknek megfelelő piaci viselkedés.

Szerződéses kapcsolatok

- A Felügyelet azokat a hosszú távú szerződéses megoldásokat tartja alacsonyabb kockázatúnak, ahol az érintettség jellege a feladatokat, felelősséget és érdekeltséget illetően egyértelműen elhatárolt, valamint transzparens.
- A szerződéses kapcsolatrendszer megfelelő felépítése mellett lényegi elemként értékelendő a stratégiai üzleti partnerek körültekintő megválasztása, ezért a Felügyelet javasolja, hogy csak olyan partnerekkel kerüljön kialakításra tartós együttműködés, amelyek kockázatvállalási hajlandósága – pl. likviditási, és elszámolási kockázatok tekintetében – konzervatív, azaz a pénzügyi ágazatban megszokott szintű, annál kirívóan nem magasabb.

Ügynökök

- A pénzügyi szolgáltató a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) alapján ügynökéért teljes megbízási

felelősséggel tartozik. E körben a megbízó joga, ugyanakkor kötelessége az ügynök tevékenységének ellenőrzése. A vizsgálati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ügynök megbízó általi érdemi ellenőrzésére jellemzően akkor kerül sor, amikor a kereskedő/ügynök hibás teljesítése már bekövetkezett. A Felügyelet javasolja a finanszírozók számára, hogy az egyes ügyeletekkel kapcsolatban a monitoring tevékenységüket erősítsék meg ügynökeik tevékenységét illetően, különös figyelmet fordítva a hiányos, vagy hibás teljesítés megelőzésére.

- A Hpt. megbízó-ügynök viszonyának szabályozása más pénzügyi ágazatokénál (pl. biztosítás, befektetési szolgáltatás) kevésbé részletezett, több teret enged a szerződéses szabadságnak. A Felügyelet indokoltnak tartja a szerződéses kapcsolatban egyértelműen rögzíteni a jogi szabályozás kockázatkezelési oldalról megengedő jellege mellett, illetve miatt a feleket az adott ügylet lebonyolítása kapcsán terhelő jogokat és kötelezettségeket, ide értve az ügynöknek a teljesítés megbízó általi mélyreható ellenőrzésének biztosítására vonatkozó kötelezettségét is.
- A vevőfinanszírozásban a több finanszírozóval kapcsolatban álló ügynökök, illetve megbízók kötelesek biztosítani, hogy az ügyfél minden közvetített pénzügyi szolgáltatás és szolgáltató feltételeit megismerje. A Felügyelet javasolja az ügynök alkalmazása során az ügynöknek a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére hatást gyakorló, vagy hatást kifejteni képes egyéb kapcsolatrendszere átláthatóságát az indokolt mértékig biztosítani.
- A Felügyelet indokoltnak tartja, hogy a likviditási és elszámolási kockázatok megfelelő kezelése érdekében a megbízó tájékozott legyen ügynöke egyéb – pl: készletfinanszírozásra irányuló -, a közvetített pénzügyi szolgáltatás teljesítésére lehetséges hatást gyakorló megállapodásairól is.

Előfinanszírozás

- A teljesítési kockázatok oldaláról a Felügyelet kiemelt jelentőségűnek tartja az ügyfél felé történő fizikai teljesítés (leszállítás) és a pénzügyi teljesítés között eltelt idő tartamának rövidítését, ezért javasolja, hogy az adott ügylettel érintett gépjármű típus kapcsán a piacon szokásosnak tekinthető teljesítési határidőktől (általában 2-3 hét) való eltérés okait a pénzügyi szolgáltató minden esetben vizsgálja.
- A Felügyelet javasolja olyan elszámolási rend kialakítását, amely során a pénzügyi szolgáltatás igénybevételére irányuló szerződést alapul véve mind a leszállítás, mind a pénzügyi teljesítés a lehető legkevesebb áttétellel, szereplő közbeiktatásával történik.
- A piaci szegmensben felmerült problémák alapján a Felügyelet szükségesnek tartja a szerződéses kapcsolatok olyan irányú módosítását, amelyek biztosítják a finanszírozási célok elkülönítését és garantálják a pénzügyi források rendeltetés szerinti felhasználását. Elkerülendő az olyan szerződéses kapcsolatok fenntartása, amelyek során lehetővé válik, hogy a kereskedő számára a vevőfinanszírozás keretében átutalt, illetve a nagykereskedő (pl: gyártó, importőr, márkafinanszírozó) részére továbbutalt összeg, a kereskedőnek a nagykereskedőnél más jogcímen fennálló tartozásába kerüljön beszámításra.

Lebonyolítás-technikai kérdések

- A Felügyelet javasolja az olyan szolgáltatások, eszközök kiterjedtebb alkalmazását, amelyek a szerződésben részt vevő felek mindegyike számára a szerződés szerinti teljesítéshez kötötten nyújtanak garanciát a pénzügyi lebonyolítás során (letétek, akkreditívek).

- A Felügyelet elengedhetetlennek tartja az ügynök nyilvántartásaiba való betekintés jogának megbízó részére való kikötését a szerződésben. Ennek hiányában a megbízó ügynök tevékenységéért vállalt felelősségéből levezethető ellenőrzési kötelezettsége hatékonyan nem érvényesíthető.
- A gépjármű finanszírozás folyamatában összetett feladatként jelenik meg, hogy a finanszírozott eszköz tulajdonjoga, illetve ennek egyes elemei (rendelkezési jog, használati jog) rövid időtartamon belül többször is változnak. A Felügyelet javasolja, hogy a szerződéses kapcsolatnak megfelelő garanciákat tartalmazzon arra vonatkozóan, hogy a szerződésben részt vevő felek a finanszírozott eszközről, ennek okmányairól és a pénzügyi teljesítés adatairól az aktuális információkat megszerezzhessék.
- A Felügyelet a pénzügyi szolgáltató és ügynöke részére javasolja, hogy megállapodásukat egészítsék ki az ügynök részéről tett olyan kötelezettségvállalással, amely során az adott ügyletben érdekelt meghatározott felek kérésére, az ügynök a pénzügyi nyilvántartásaira alapozottan tájékoztatást ad a pénzügyi teljesítés részleteiről (pl. átutalás összege, címzettje, időpontja, célszámla tulajdonosa, száma, stb.), lehetővé téve a pénzügyi teljesítés címzettjénél történő tájékozódást.
- A Felügyelet felhívja a figyelmet arra, hogy a gépjárművekre bejegyzett ingó jelzálogjog hatósági nyilvántartása, annak későbbi kiterjesztése lehetőséget teremt arra, hogy a gépjárművekkel kapcsolatos korábbi terhekről minden érdekelt az ügyletkötést megelőzően ismereteket szerezhessen.

A jelen körlevélben foglaltaknak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 4. §-ában megjelölt törvények hatálya alá tartozó szervezetekre nézve kötelező ereje nincs, rendeltetése a prudens működés elősegítése, ugyanakkor azok megvalósulását a Felügyelet ellenőrzései során figyelembe veszi.

A Felügyelet a Vezetői körlevelet honlapján a „[Szabályozó eszközök/ Vezetői körlevelek](#)” címszó alatt közzéteszi.

Budapest, 2009. augusztus 19.

Varga Csaba
főigazgató